



Mateřská škola HAPPY CHILD s.r.o.

Jana Masaryka 627/31, Vinohrady, 120 00 Praha 2

Tel.: (+420) 224 251 992, 734 734 097, e-mail: info@happychild.cz,

web: <https://www.happychild.cz>, IČO: 27613968, č.ú.: 1970767389/0800

PREVENTIVNÍ PROGRAM

Směrnice určena:	pracovníkům školy, dětem, zákonným zástupcům dětí
Vypracovala:	Mgr. et Mgr. Monika Vagenknechtová
Projednala:	Pedagogická rada dne 25. 1. 2021
Č. j.:	2/2021
Skartační znak:	A5
Vydala:	Mgr. Savitri Braunová
Nabývá účinnosti:	1. 2. 2021

Obsah

Úvod	3
Charakteristika školy	3
Analýza současného stavu.....	3
Spolupráce mezi zaměstnanci	4
Spolupráce mezi pedagogy a rodiči.....	4
Cíle preventivního programu	4
Témata prevence.....	6
1. Zdravý životní styl, ekologie	6
2. Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů	7
3. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření	7
4. Prevence sexuálního zneužívání a týrání.....	8
5. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost.....	8
6. Prevence virtuálních drog – počítač, televize, prevence digitální demence	8
Naše programy v oblasti prevence.....	9
Vyhodnocování prevence	10
Příloha č. 1	11
Příloha č. 2	12

Úvod

- Preventivní program MŠ je vypracován na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, § 7, odst. č. 3.
- Vypracován byl dle doporučené metodiky MŠMT. Vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.
- Předkládá analýzu a dlouhodobé i krátkodobé cíle školy, témata prevence a programy školy v oblasti prevence.
- Vymezuje pravidla, která mají děti dodržovat při pohybu ve třídě, v chování mezi sebou vzájemně, k zaměstnancům a k druhým lidem.
- Předkládá doporučené postupy pedagogickým pracovníkům a zaměstnancům školy.
- Zabývá se tématy směřujícími k etice a etiketě a k řešení problémových situací. Nedílnou součástí je osvojování si kultury a kulturních vzorců.
- Souvisí a je provázán se Školním řádem s kapitolou *Prevence sociálně patologických jevů*.

Charakteristika školy

- Mateřská škola HAPPY CHILD je soukromou vegetariánskou školou, která sídlí na Vinohradech, v Praze 2.
- Celková kapacita MŠ je 36 dětí.
- Děti jsou ve třídách v max. počtu 12 dětí.
- Rodiče si mohou vybrat, v jakém jazyce bude jejich dítě absolvovat vzdělávání. Nabízíme českou, francouzskou a anglickou třídu s rodilými mluvčími. Vzdělávání může být i kombinováno.
- V naší MŠ máme děti různých národností, jazyků, kultur a náboženství, různých schopností a dovedností. Tato různorodost vytváří zajímavé, jedinečné a mezinárodní prostředí, inspirované různými kulturami a národnostmi, ze kterých děti pochází a ve kterém se všichni chceme vzájemně respektovat.
- Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

Analýza současného stavu

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami MŠ, jejich vzájemné sdílení a vyhodnocování,
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,
- spolupráce s odborníky.

Co se nám daří:

- dobrá spolupráce mezi zaměstnanci,
- individuální přístup k dětem,
- tradice akcí, akce pořádané pro rodiče s dětmi a další veřejnost,
- realizovat preventivní programy s různou tematikou.

Co se nám nedaří:

- korigovat některé nežádoucí chování dětí (zvl. ze začátku, když si dítě zvyká na prostředí MŠ, někdy jazyková bariéra).

Zásady efektivní primární prevence:

- zásada včasného začátku (formování osobních postojů a názorů),
- zásada komplexnosti (spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti),
- zásada mezioborové týmové spolupráce (mezi pedagogy a odborníky),
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte).

Spolupráce mezi zaměstnanci

- Spolupráce mezi zaměstnanci je týmová a otevřená, hledají společná řešení, diskutují na aktuální témata, stanovují si společné cíle.
- Občas se vyskytne jazyková bariéra a je potřeba mít čas na přeložení, předání a vysvětlení informací.
- Každé dítě má svou diagnostiku, kde se pozorují pokroky dítěte.
- Výkyvy nebo nežádoucí chování dítěte učitelé sdílejí, diskutují a hledají řešení.
- Učitelky přirozeně navazují na práci své kolegyně a dále ji rozvíjejí.
- Pedagogové se pravidelně vzdělávají v rámci DVPP.
- Na společných provozních poradách je i s provozními zaměstnanci domlouván jednotný přístup k dětem, neboť jsou dennodenně v kontaktu s dětmi a připomínají jim, jak se chovat u stolu s jídlem, uklízet nepořádek nebo jak si skládat věci do skříňky.

Spolupráce mezi pedagogy a rodiči

- Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit při vyzvedávání dětí.
- K běžné komunikaci se nejčastěji používá e-mail a telefon.
- Rodiče dostávají všechny informace prostřednictvím e-mailové adresy, přes systém Twigsee a také vyvěšením na nástěnce v šatně nebo u vstupu do MŠ.
- Individuální konzultace zákonných zástupců s pedagogem jsou možné kdykoli po vzájemné domluvě.
- Aktuality mohou rodiče také sledovat na webu MŠ.
- Fotografie z akcí naleznou rodiče na portálu: Rajce.cz

Cíle preventivního programu

Dlouhodobé cíle:

- Děti budou znát a dodržovat dohodnutá pravidla.
- Budou se cítit spokojeně a bezpečně.
- Děti budou mít zkušenost a budou konfrontovány s přirozenými důsledky svého (pozitivního i negativního) chování, a tak budou vnímat souvislosti mezi příčinou a důsledkem. Skrze uvědomování si souvislostí budou lépe rozlišovat, co je dobré a co ne, a budou lépe řídit sami sebe a své chování.
- Budou rozlišovat, které chování je vhodné, a které naopak není.

- Nebudou ubližovat ostatním dětem slovně ani fyzicky.
- Budou vědět, že o věcech je třeba mluvit, a budou schopny popisovat svoje pocity.
- Seznámí se s pravidly společenského chování.
- Získají povědomí o lidových tradicích.
- Budou udržovat své okolní prostředí v pořádku, nebudou ničit vybavení ani budovu školy (vandalismus).
- Budou si uvědomovat, co nám příroda dává, a co od nás potřebuje.
- Rozvíjet u dětí vlastnosti, které ovlivňují reakci při chování v určitých situacích (paměť, pozornost, soustředěnost, ukázněnost, vnímání nebezpečí...).

Krátkodobé cíle (srze něž dosáhneme dlouhodobých cílů):

1. Stanovit **pravidla třídy** – pravidelně je dětem připomínat a vysvětlovat souvislosti mezi dodržováním pravidel a prostředím, ve kterém se všichni budeme cítit dobře. **Příloha č. 1.**
2. Stanovit **postup pro případ nerespektování dohodnutých pravidel** a pokynů učitele. **Příloha č. 2.**
3. Volit **vhodné metody práce**, které budou respektovat specifika třídy a potřeby jedince.
 - **Volná hra** dítěti umožňuje nácvik řešení konfliktních situací, komunikaci v různé roli a z různé pozice, může si v ní zdokonalovat své komunikační dovednosti, obhajování svého názoru a dalších dovedností, které mu později mohou pomoci říci „ne“ například někomu, kdo mu nabídne drogu.
 - **Pohybové aktivity** souvisí s rozhodovacími schopnostmi dítěte a sebevědomím, zdali danou překážku zvládne, či je lepší zvolit něco snazšího, a po zdokonalení vyzkoušet něco obtížnějšího. Učí se odhadovat své možnosti, limity. Upevňuje se zde také jeho vůle.
 - **Prožitkové učení** je nedílnou součástí života dítěte a je vhodné využívat také při vzdělávací činnosti MŠ. Vše, co si dítě může samo vyzkoušet a prožít, mu pomáhá v seberozvoji.
 - **Dramatická výchova** přináší možnost navodit dítěti situace, prožitky, představy, které si může prožít a následně o nich diskutovat a analyzovat je s učitelem a hledat důvody a příčiny různého chování, emocí apod.
 - V rámci **sociálního učení** se dítě učí na základě nápodoby. Proto je zde tak důležitý vzor učitele, jeho chování, které dítěti podvědomě ukazuje, jak se řeší konflikty, jak je možné se stavět k jinakosti, co znamená stát si za svým názorem a požadavky.
 - Nedílnou součástí jsou také **aktuální situace**, se kterými se děti dostanou do kontaktu. Mohou jimi být například agrese spolužáka, zážitek z nalezení injekční stříkačky, setkání s osobou v podnapilém stavu apod. Tyto situace nabízejí prostor pro jejich vysvětlení učitelem, diskuzi, hledání důvodů, vymýšlení bezpečného chování v těchto situacích apod.
4. Stanovit **cílenou motivaci** dětí.
5. Umožnit dětem **zkušenost s přirozenými důsledky jejich chování** (pozitivního i negativního), a tak budou vnímat souvislosti mezi příčinou a důsledkem. (Volit vhodná slova, a tak pomoci dítěti vidět, co se stalo, souvislosti a jak situaci může vyřešit.)
6. Organizovat řízené a spontánní aktivity tak, aby byl dostatečný prostor k **individuálním činnostem**.
7. **Realizovat preventivní programy** a témata související s touto problematikou v třídním vzdělávacím programu ale i využít nahodilé a aktuální situace, které vzniknou a nabízejí se k tomuto tématu.

8. **Rozvíjet komunikaci mezi vrstevníky.**
9. Sledovat **řešení konfliktů** mezi dětmi a být jim průvodcem při jejich řešení.
10. **Rozvíjet práci s chybou, s jinakostí** jako s příležitostí, nikoliv jako determinantou určující vyloučení a prostor pro šikanu, výsměch atd.
11. Pravidelné rozhovory učitelů za účelem stálého a včasného **monitorování klimatu třídy**, zjišťování problémů k řešení.
12. **Vyhnout se neefektivní komunikaci s dětmi:**
 - výčitky, obviňování = „ty zase/vždycky/nikdy/pořád! Kdybys alespoň...“
 - moralizování = „měl by sis uvědomit, že...“
 - kritika, zaměření na chyby = „tohle jsi udělal/a špatně“
 - lamentace, citové vydírání = „já kvůli tobě...“
 - negativní scénáře = „z tebe jednou vyroste...“
 - nálepkování = „on je takový...“
 - vyhrožování = „přestaň, nebo...“
 - urážky, ponižování = „ty jsi ale...“
 - ironie, shazování = „ty ses vyznamenal“
13. **Další vzdělávání pedagogických pracovníků.**

Témata prevence

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v působnosti naší MŠ představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

1. zdravý životní styl, ekologie,
2. prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů,
3. prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření,
4. prevence sexuálního zneužívání a týrání,
5. prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost,
6. prevence virtuálních drog – počítač, televize, prevence digitální demence.

1. Zdravý životní styl, ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl dětí – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres...
- upevňovat u nich kladný vztah ke svému tělu,
- seznámit děti s různými styly života – vrcholový sport, vegetariánství... atd.,
- předcházet negativním vlivům médií a reklamy (tisk, TV, PC),
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – diety, obezita,
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii,
- naučit děti „poskytnout“ první pomoc.

Ukazatele úspěchu:

- děti mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat, zdravě se stravují,
- děti dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...),
- děti znají negativa a pozitiva různých stylů života,

- děti mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.

2. Prevence šikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů

Předcházení projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu není cíleně zahrnuto v programu. Při ojedinělých situacích, kdy se děti s touto problematikou setkají, při docházce dítěte např. tmavé barvy pleti do MŠ, jsou tato témata s dětmi probírána a více se zaměřují na klidné klima školy.

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám,
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje společenského života,
- pěstovat úctu k životu (stáří x mládí, fauna a flóra...),
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy,
- podporovat v dětech jejich přirozenou potřebu poznávat nové,
- posilovat hodnotu vzdělání,
- zajistit bezpečnost dětí na skrytých místech školy,
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany.

Ukazatele úspěchu:

- mezi dětmi nebudí šikana,
- děti mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním,
- děti se samostatně rozhodují, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní,
- děti mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (spol. akce, výlety atd.),
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra,
- děti zajímá multikulturní společnost a postoje – např.: jak se žije v Africe, Japonsku, Grónsku (rasismus, xenofobie...),
- děti jsou ochotny řešit své konflikty a nedorozumění dohodou a pod pedagogovým vedením najít řešení.

3. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Vzhledem k lokalitě mateřské školy – centrum Prahy – se děti setkávají při vycházkách či cestě do školy a ze školy s osobami v podnapilém stavu, s injekčními stříkačkami v parcích apod.

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku – spolupráce s rodiči (zdravé prostředí), oddálit první kontakt s návykovými látkami – spolupráce s rodiči,
- podporovat děti v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti,
- aktivizovat děti k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem.

Ukazatele úspěchu:

- děti znají rizika užívání drog, čeho se vyvarovat (motajících se lidí, stříkaček...),
- děti mají představu o tom, co je droga – co vše je drogou, co způsobuje, a proč ji lidé berou (hlavně cigarety a alkohol), závislost – zdravá x nezdravá,
- ve škole je zdravé motivující prostředí, utvářené za pomoci dětí, vycházející z každodenních činností, jejich nápadů a potřeb,
- děti mají zájem o pravidelné činnosti mimo školu (kroužky, sport...),

- škola (za spoluúčasti rodičů) pořádá zábavné akce, výlety, exkurze, mimoškolní aktivity...
- děti jsou informovány a vědí, na koho se v případě potíží obrátit – jak se chovat.

4. Prevence sexuálního zneužívání a týrání

Oblast, která je cíleně zapojena do programu pouze při setkání s konkrétními případy a nutnou prevencí z viditelných důvodů.

Cíle:

- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska...
- předkládat témata „sexuální výchovy“ jako přirozenou věc – odlišnosti obou pohlaví – funkce, porod...
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání a zanedbávání – pedofilie, sex. vydírání, pornografie...
- podporovat zdravé sebevědomí dětí a citlivě přistupovat k jejich prvním vztahům – přátelství.

Ukazatele úspěchu:

- děti lépe rozumí svým citům a tělesným odlišnostem – nestydí se za ně...
- děti dokáží říci NE, a umějí ho i přijmout – asertivní jednání,
- děti dokáží rozlišit pozitiva a negativa sexuálního jednání (fyzická a psychická stránka),
- děti budují dlouhodobé vztahy postavené na partnerství a přátelství,
- děti mají kladný postoj k obecně uznávaným hodnotám – rodina, mateřství.

5. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus...),
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí postižený...),
- předkládat a vysvětlovat modelové situace na osobní hranice a vztahovat chování ve vztahu k normalitě a společenské normě,
- podporovat a zapojovat se do projektů realizovaných jinými subjekty,
- zasadit se o to, aby děti znaly svá práva ve společnosti – dětská práva,
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování,
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou.

Ukazatele úspěchu:

- děti si jsou vědomy následků spáchání přestupku a trestného činu,
- děti respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování,
- děti vědí, na koho se obrátit v případě potíží, a to nejen na půdě školy,
- děti mají důvěru v učitelky.

6. Prevence virtuálních drog – počítač, televize, prevence digitální demence

Cíle:

- seznámit děti se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, mobily apod.,

- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znecitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost,
- stanovit a posilovat v dětech pravidla pro užívání virtuálních drog,
- podporovat počítačové hry, filmy s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění...),
- diskuze s rodiči nad poskytováním tabletů, mobilních telefonů dětem při cestě do MŠ a z MŠ nebo s cílem zaměstnat dítě.

Ukazatele úspěchu:

- děti znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog,
- děti si jsou vědomy pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování, nevyhledávají hry s tematikou násilí, zabíjení a dalších kriminálních činů.

Naše programy v oblasti prevence

Spolupráce rodiny a mateřské školy

- Seznámení rodičů se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (třídní schůzky),
- beseda nebo přednáška pro rodiče k dané problematice,
- včasná informovanost rodičů o změnách v chování jejich dětí,
- aktuální řešení nastalých problémů s rodiči,
- účast rodičů na vzdělávacích aktivitách MŠ,
- poradenství v oblasti spolupráce rodičů s MŠ a odborníků.

Spolupráce s partnery a odborníky

- Spolupráce s MČ Prahy 2,
- spolupráce s MHMP – odbor sociálních věcí, oddělení prevence, tel.: 236 004 168, Jana.Havlikova@praha.eu,
- Pražské centrum primární prevence
Služby:
 - o spolupracují se školami a dalšími odbornými organizacemi a institucemi státní i nestátní sféry,
 - o poskytují metodickou podporu, konzultace, supervize a vzdělávání v jednotlivých oblastech rizikového chování,
 - o podílejí se na tvorbě informačních a metodických projektů,
 - o mapují systém služeb primární prevence,
 - o podílí se na metodice a hodnocení projektů v rámci grantového řízení MHMP v oblasti primární prevence,
 - o kontakt = telefon 222 074 126, 604 724 628, e-mail: pcpp@prevence-praha.cz, web site: www.prevence-praha.cz
- Proxima Sociale o.p.s.
Služby:
 - o preventivní program pro děti předškolního věku v oblasti specifické všeobecné primární prevence rizikového chování dle metodiky Institutu Filia,

- o témata: zdraví, kouření, alkohol, drogy, výživa, vztahy k ostatním, nebezpečí odhozených stříkaček, závislost na automatech aj.,
- o kontakt = telefon (+420) 277 007 281, e-mail: vzdelavani@proximasociale.cz
- Madio o.s.
 - o Služby:
 - o program primární prevence rizikového chování pro děti v předškolních ročnících mateřských škol – Zdravá pětka = Zdravý předškolák,
 - o kontakty = telefon 790 347 646, 577 775 522, e-mail: sustkova@madio.cz, web site: www.madio.cz
- spolupráce s ostatními školami,
- Pedagogicko-psychologická poradna Prahy 2, Francouzská 260/56,
- Městská policie,
- Hasičská záchranná stanice,
- instituce poskytující další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- smluví lékař,
- orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

Konkrétní programy, které realizujeme

- Unie studentů lékařské fakulty – program „Medvídkova nemocnice“,
- Medici zubního lékařství – Dentální prevence,
- Policie hl. města Prahy – Medvídek Brumla – Ing. Jana Chmelaře, tel. 272 072 504, e-mail zast.spj.prev@mppraha.cz,
- Divadelní představení – s tématy vztahové problematiky, krádeže, lhaní, péče o své zdraví apod.,
- Den Země,
- Den jógy,
- Den zvířat.

Vyhodnocování prevence

Vzhledem k tomu, že všechny cíle jsou součástí ŠVP PV, je Minimální preventivní program vyhodnocován spolu s ním na konci každého školního roku. Podle potřeby je upravován a doplňován.

V Praze dne 1. 2. 2021

Příloha č. 1

Pravidla třídy/Rules

If you enter..... say hello

Když vstoupíš, **pozdrav**

If you leave.....say goodbye

Když odcházíš, **rozluč se**

If you want something.....say please

Když něco chceš, **popros**

If you get something.....say, thank you

Když něco dostaneš, **poděkuj.**



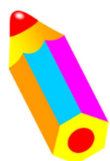
Like/ help = pomáháme si, neubližujeme si, respektujeme jeden druhého, ve školce chodíme pomalu, k hračkám se chováme ohleduplně, půjčujeme si hračky.



Hear = nasloucháme si, nekřičíme, nepišťme, nerušíme při odpočívání, vždy mluví jen jeden, neříkáme sprostá slova



Box = ve školce má vše své místo, proto si hraji vždy s jednou hračkou – neroztahuji víc hraček, hračky vracím na své místo. Po jídle i pracovní činnosti si uklidím své místo, zasunu židli, uklízím své oblečení. Nechodím za stůl paní učitelky, do místnosti s pomůckami, ani k lůžkovinám.



Crayon – s pastelkami a tužkami maluji pouze na papír, zacházím s nimi opatrně

When you find out that these rules are natural for you, everything is fine!

Když zjistíš, že tato pravidla jsou pro tebe přirozená, je vše v pořádku!

Příloha č. 2

Postup pro případ nerespektování dohodnutých pravidel a pokynu učitele

Jedná se např. o spor o hračku, vyrušování při aktivitě, agresivita, nadávky, sprostá slova. Tento postup předpokládá seznámení dětí s pravidly třídy. Děti jsou zároveň seznámeny i s tímto postupem – při nerespektování dohodnutých pravidel.

1. Reagujeme ihned při nežádoucím projevu chování, a to tak, že dítě max. 2x slovně upozorníme, aby to nedělalo, nebo slovně okomentujeme, co způsobuje. Vyzveme ho ke změně chování.
2. Potřetí dítě posadíme na židli a vymezíme mu čas, po který tam bude sedět a nebude se účastnit aktivity. (Učitel má dítě stále pod kontrolou – sledujeme jeho bezpečnost.)
3. Po uplynutí času navážeme s dítětem osobní kontakt, např. vezmeme dítě za ruce a zeptáme se ho:
 - jestli ví, co udělalo špatně,
 - zda ví, co tím způsobilo, jaké jsou/byly důsledky jeho chování,
 - čím/jak to napravi = omluví se – za co se omlouvá, uklidí to, opraví to, pomůže někomu apod.,
 - můžeme připomenout pravidla třídy.
4. Pokud se dále nechce zapojit, nabídneme mu jinou aktivitu.
5. Při často se opakujících situacích nežádoucího chování řešíme s kolegy a s vedením školy další postup, informujeme zákonné zástupce.
6. Společně s vedením školy a zákonnými zástupci se domluvíme na dalším postupu, spolupráci s externími odborníky.

Postup, je-li dítě v afektu, záchvatu pláče apod.

- Zajistíme jeho bezpečnost a bezpečnost ostatních dětí.
- Dítě držíme – dle situace – tím mu dáme jistotu bezpečí (pevné objetí, držení za ruku, za paže).
- Slovním pokynem se snažíme zastavit jeho afektivní chování.
- Dáme mu čas, a až se uklidní, řešíme situaci.